

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

REKABET KURUMU
Tarih : 02.10.2015
Sayı : 4600

ESAS NO : 2014/812
KARAR NO : 2015/492

DAVACI : ALTINBAŞ PETROL VE TİCARET AŞ.

VEKİLLERİ : AV. KÜRŞAT AHMET ÜNAL

Aksu-Savaş-Çalışkan Avukatlık Ortaklığı, Harmancı Sok.
Harmancı Giz Plaza K:16 Levent Beşiktaş/İSTANBUL

DAVALI : REKABET KURUMU BAŞKANLIĞI /ANKARA

VEKİLİ : AV. MEHMET METE BAŞBUĞ (Aynı Yerde)

DAVANIN ÖZETİ : Davacı şirket tarafından, sermayesinin üçte birinin TÜPRAŞ'a devredilmesine muafiyet verilmemesine ilişkin 04/07/2012 tarih ve 12-36/1041-329 sayılı işlem ile bu işlemin yeniden değerlendirilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 29/01/2014 tarih ve 14-05/84-M sayılı işlemin; devre muafiyet verilmesinin rekabeti sınırlandırmayacağı, yurt içi tedarikçilerin ülke çapında birden fazla depolama tesislerinin bulunmasının hizmet çeşitliliğinin artırılması ve arz devamlılığının sağlanması açısından kritik öneme sahip olduğu, mevcut durumun muhafaza edilmesinin fiyat açısından tüketicinin aleyhine sonuç doğuracağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usule ilişkin olarak davanın süre aşımı yönünden reddi gerektiği, esasa ilişkin olarak davacı şirketin Kurul'a yaptığı başvurunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da yer alan yeniden değerlendirme şartlarını taşımadığından bahisle reddedildiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 9. İdare Mahkemesince, önceden belirlenen ve taraflara tebliğ edilen 09/03/2015 tarihli duruşmaya davacı vekili Av. Kürşat Ahmet Ünal'ın ve davalı idare vekili Av. Mehmet Mete Başbuğ'un geldiği görüldükten sonra taraflara usulüne uygun olarak söz hakkı verilip açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi ve davalı idarenin süre aşımı itirazı yerinde görülmeyle işin gereği görüldü:

Dava; davacı şirket tarafından, sermayesinin üçte birinin TÜPRAŞ'a devredilmesine muafiyet verilmemesine ilişkin 04/07/2012 tarih ve 12-36/1041-329 sayılı işlem ile bu işlemin yeniden değerlendirilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 29/01/2014 tarih ve 14-05/84-M sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır. Bu haller, özellikle şunlardır: a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi, b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü, c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi, d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi, e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması, f) Anlaşmanın niteliği veya ticarî teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/812

KARAR NO : 2015/492

alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi. Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder. Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." hükmüne, 5. maddesinde; "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde ... , teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir: a) Malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması, c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlanmaması. (Değişik fıkra: 2/7/2005-5388 S.K./1.mad) Muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabilir. Muafiyet kararları anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerlidir. Kurul, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasına sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabilir." hükmüne, 7. maddesinde; "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır. Hangi tür birleşme ve devralmaların hukukî geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini Kurul, çıkaracağı tebliğlerle ilan eder." hükmüne, 27. maddesinde ise; "Kurulun görev ve yetkileri şunlardır: a) Bu Kanunda yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanunda düzenlenen hükümlerin ihlal edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak, b) İlgililerin muafiyet ve menfi tespit taleplerini değerlendirerek, uygun olan anlaşmalara muafiyet ve menfi tespit belgesi vermek, c) **Verilen muafiyet kararları ve menfi tespit belgelerinin ilgili olduğu piyasaları sürekli takip ederek, bu piyasalarda ya da tarafların durumlarında değişiklikler tespit edilmesi halinde ilgililerin başvurularını yeniden değerlendirmek**, d) Birleşme ve devralmalara izin vermek, e) (Değişik bend: 24/10/2011-KHK/661/55.md.) Başkan Yardımcıları ve Baş Hukuk Müşavirini Başkanın teklifi üzerine atamak, f) Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak, g) Rekabet hukuku ile ilgili mevzuatta yapılması gerekli değişiklikler konusunda doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine görüş bildirmek, h) Rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve kararlarla ilgili olarak diğer ülkelerin mevzuat, uygulama, politika ve tedbirlerini izlemek, ı) Kurumun personel politikasını saptamak,

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/812

KARAR NO : 2015/492

uygulamasını izlemek, personelin atama işlemlerini yapmak, Başkanlıkça hazırlanan Kurumun yıllık bütçesi, gelir gider kesin hesabı ve yıllık çalışma programlarını onamak, gerekirse bütçede hesaplar arasında aktarma yapmaya karar vermek, j) (Mülga bend: 24/10/2011-KHK/661/55.md.)k) Yılda bir, çalışmalarını ve görev alanlarındaki durum ve gelişmelerle ilgili bir rapor yayınlamak, l) Menkul ve gayrimenkul eşya ve demirbaş alımı gibi satınalma, satma, kiralama konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak, bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak, m) Kurumun üçüncü kişilerle olan alacak, hak ve borçları hakkında her türlü işleme karar vermek, n) Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek." hükmüne yer verilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; akaryakıt depolama alanında faaliyet gösteren Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'nin 2008 yılında Opet, Akpet ve davacı Altınbaş Petrol ve Ticaret A.Ş. (Alpet) tarafından kurulduğu, Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin %33,3'ünü oluşturan ve davacı Alpet ile Atak Madeni Yağ Pazarlama San. ve Tic. A.Ş. (Atak)'a ait olan B Gurubu hisselerin TÜPRAŞ tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebiyle Rekabet Kurumu Başkanlığı'na başvuru yapıldığı, 04.07.2012 tarih ve 12-36/1041-329 sayılı Rekabet Kurulu Kararı ile Tüpraş ve Opet'in satış ve fiyat politikalarının yüksek düzeyde koordinasyon içinde bulunduğu ve rakipler arasında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte işbirliği doğurucu bir ortak girişim anlaşması olduğundan bahisle bu başvurunun reddedildiği, söz konusu kararın yeniden değerlendirilmesi talebiyle yapılan başvurunun da 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesinde veya 4054 sayılı Kanun'un 27. maddesinde sayılan koşullar oluşmadığından bahisle reddedildiği, her iki işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'nin kurucuları arasında 01.05.2008 tarihinde imzalanan "Akdeniz Akaryakıt Depolama ve Nakliyat A.Ş. İşletme Sözleşmesi" incelendiğinde, Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'nin asli amacının, ortakların Antalya ilinde ihtiyaç duydukları ortak depolama operasyonlarını yürütmek olduğunun anlaşıldığı, Akdeniz işletme sözleşmesinde Akdeniz Yönetim Kurulu kararıyla üçüncü kişilere yönelik de hizmet verilebileceği düzenlenmesine karşın, bu tür bir hükmün Akdeniz'in esas itibarıyla ortaklara hizmet vermek için kurulmuş bir şirket olduğu yönündeki değerlendirmeyi değiştirmeyeceği, dolayısıyla Akdeniz'in tam işlevsel bir ortak girişim olarak nitelenemeyeceği, Akdeniz'in Alpet ve Atak'a ait olan 1/3 oranındaki hissesinin TÜPRAŞ tarafından devralınması halinde ise, rakipler arasındaki işbirliği anlaşmasına bundan böyle TÜPRAŞ'ın taraf olacağı, bu bakımdan devralma talebiyle yapılan başvurunun 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında incelenemeyeceği, Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'nin TÜPRAŞ ile yapmış olduğu anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rakipler arasında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte işbirliği doğurucu bir ortak girişim anlaşması olduğu, aynı Kanunun 5. maddesi kapsamında yapılan inceleme neticesinde ise, "Kurulun 12-27/818-M sayılı kararı uyarınca yapılan önaraştırmada TÜPRAŞ ile bir dağıtım şirketi olan Opet arasında pazar paylaşımına yönelik olarak rastlanan bir takım bulgular çerçevesinde yapılan incelemelerde Opet'in dağıtım şirketlerini ithalat yapmak yerine kendisinden alım yapmaya teşvik ettiği, bunu yaparken TÜPRAŞ'ın sahip olduğu pazar payında herhangi bir azalmaya sebep olmaktan kaçındığı, bir başka deyişle, toptan satışlar bakımından Opet'in TÜPRAŞ'la rekabet etmek istemediği, BP'nin Opet'ten alım yapmaya başladıktan sonra TÜPRAŞ alımlarını azaltmasından rahatsızlık duyulduğu, bu nedenle söz konusu şirkete de, TÜPRAŞ

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/812
KARAR NO : 2015/492

alımlarını azaltmaması kaydıyla ihtiyaç duyduğu ithalatın tamamının OPET tarafından karşılanabileceği mesajının verildiği" hususlarının tespit edildiğinden bahisle TÜPRAŞ ile Opet arasındaki ortaklık ilişkisinin açıklığa kavuşturulması amacıyla her iki şirketin ilgili pazarlardaki konumları ve kontrol yapıları dikkate alınarak ilgili pazarlarda rekabeti bozucu etkilerinin olabileceği gerekçesiyle soruşturma açıldığı, dolayısıyla 5. maddede yer alan bütün koşulların birlikte gerçekleşmesi şartının oluşmadığı anlaşıldığından, 04.07.2012 tarih ve 12-36/1041-329 sayılı dava konusu Rekabet Kurulu Kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan; dava konusu 29.01.2014 tarih ve 14-05/84-M sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istemine gelince; devre izin verilmemesine gerekçe olarak sunulan Tüpraş ve Opet'in satış ve fiyat politikalarının yüksek düzeyde koordinasyon içinde bulunduğu iddiasına karşılık Kurul tarafından açılan soruşturma üzerine bahse konu iddiaların sübut bulmadığının anlaşıldığı, dolayısıyla 27. maddenin (c) bendinde yer alan "**verilen muafiyet kararları ve menfi tespit belgelerinin ilgili olduğu piyasaları sürekli takip ederek, bu piyasalarda ya da tarafların durumlarında değişiklikler tespit edilmesi halinde ilgililerin başvurularını yeniden değerlendirmek**" koşulunun gerçekleştiği anlaşıldığından, soruşturma sonucu ortaya çıkan yeni durum değerlendirilmeksizin tesis edilen işlemin hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, **04.07.2012 tarih ve 12-36/1041-329 sayılı Rekabet Kurulu Kararına ilişkin olarak oy çokluğuyla davanın reddine, 29.01.2014 tarih ve 14-05/84-M sayılı Rekabet Kurulu Kararının ise oybirliğiyle iptaline**, dava kısmen iptal kısmen ret ile sonuçlandığından, aşağıda dökümü yapılan 254,10-TL yargılama giderinin yarısı olan 127,05-TL'nin davacı üzerinde bırakılmasına, geri kalan 127,05-TL yargılama giderinin ve AAÜT uyarınca belirlenen 1.500,00-TL (duruşmalı) avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, aynı tarife uyarınca belirlenen 1.500,00-TL (duruşmalı) avukatlık ücretinin de davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın taraflara tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 24/03/2015 tarihinde karar verildi.

Başkan Vekili
ENGİN GÜNDÜZ
101606

Üye
MEHMET YAVUZ YAŞAR
101787

Üye
BÜŞRA AKIN
152953
X

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvurma Harcı : 25,20 TL

Karar Harcı : 25,20 TL

YD Harcı : 41,50 TL

YD İtiraz Harcı : 68,60 TL

Vekalet Harcı : 7,60 TL

Posta Gideri : 86,00 TL

TOPLAM : 254,10 TL

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/812
KARAR NO : 2015/492

AZLIK OYU:

Olayda; davalı idarece 4054 sayılı Kanunun 5. maddesinde sayılan koşulların tamamının karşılanıp karşılanmadığı belirlenmesi yapılırken, (a) bendi bakımından; yeni bir tesis kurarak büyük bir yatırım gerçekleştirmek yerine bir başka teşebbüs tarafından sahip olunan atıl kapasitenin değerlendirilecek olması nedeniyle kısmen iyileşme sağlanacağı kabul edilmekte, (b) bendi bakımından; kalite ve ürün çeşitliliğinin artırılması, mal veya hizmet arzının devamlılığının sağlanması gibi hususlar açısından mevcut hissedarlardan biri yerine TÜPRAŞ'ın hissedar olarak katılımının tüketiciye yönelik kayda değer ilave bir yarar sağlamayacağı belirtilmekte, (c) bendi bakımından; çeşitli teşebbüslerin işlemin pazardaki rekabet üzerine etkisine ilişkin görüşleri ile tarafların pazar paylarına ilişkin verilerin değerlendirilmesi sonucunda, ilgili pazarların önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkacağına yönelik kesin bir sonuca ulaşılamayacağı ifade edilmekte, (d) bendi bakımından ise; Opet ve TÜPRAŞ arasındaki yüksek düzeyde koordinasyon ilişkisi ve TÜPRAŞ'ın rafinaj pazarında faaliyet gösterdiği dikkate alındığında ilgili pazarlardaki rekabet üzerinde gereğinden fazla sınırlamaya neden olma ihtimalinin göz ardı edilemeyeceği görüşüne yer verilmekte olup, işlemin sağladığı kısmi katkılar yadsınmadığı gibi, somut ve nesnel değerlendirmeler yerine ihtimal ve varsayımla hareket edilerek muafiyet tanınmadığı görüldüğünden, söz konusu hususlar açıklığa kavuşturulmadan tesis edilen **04.07.2012 tarih ve 12-36/1041-329 sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali gerektiği görüşüyle aksi yönde verilen çoğunluk kararına katılmıyorum.**

Üye
BÜŞRA AKIN
152953

